

Melioidose

Wat is melioidose?

Melioidose is een zeldzame infectieziekte die wordt veroorzaakt door de bacterie *Burkholderia pseudomallei*. Deze bacterie komt voornamelijk voor in tropische - en subtropische gebieden, zoals (Zuidoost-)Azië, (Noord-)Australië en delen van Afrika en Noord- en Zuid-Amerika. De bacterie is aanwezig in het milieu, bijvoorbeeld in de grond en het water, en wordt meestal opgelopen via direct contact met besmette aarde of water, of via inademing of inslikken van besmet materiaal¹.

Hoe vaak komt deze ziekte voor?

Melioidose komt vooral voor in landen met (sub-)tropische klimaten. Het is relatief zeldzaam in Nederland, maar er zijn gevallen gerapporteerd van mensen die de ziekte oplopen tijdens reizen naar risicogebieden². Wereldwijd komen er naar schatting 165.000 gevallen per jaar voor, voornamelijk in Zuidoost-Azië en Noord-Australië³.

Wat zijn de verschijnselen?

De symptomen kunnen variëren, afhankelijk van de ernst en de locatie van de infectie. Veelvoorkomende symptomen zijn:

- koorts
- hoofdpijn
- spierpijn
- hoesten of ademhalingsproblemen
- pijn of zwelling in gewrichten en spieren
- abscessen in de huid, longen, lever of andere organen.

In ernstige gevallen kan melioidose leiden tot septische shock. Dit kan levensbedreigend zijn.

Hoe wordt deze ziekte vastgesteld?

De diagnose melioidose wordt gesteld door middel van laboratoriumtesten, waaronder het kweken van *Burkholderia pseudomallei* uit bloed, urine, sputum (slijm uit de luchtwegen), of andere lichaamsvloeistoffen. Daarnaast kunnen artsen een röntgenfoto, CT-scan of echo gebruiken om orgaanbeschadiging te beoordelen. Het kan enige tijd duren voordat de juiste diagnose wordt gesteld, omdat de symptomen sterk lijken op die van andere infecties¹.

Hoe wordt deze ziekte behandeld?

Melioidose is een ernstige ziekte, maar met de juiste behandeling is het goed te behandelen. De behandeling bestaat uit een combinatie van antibiotica, meestal in twee fasen⁴:

- **Intensieve behandeling:** In het beginstadium wordt de patiënt vaak via een infuus behandeld met krachtige antibiotica zoals meropenem of ceftazidim. Dit gebeurt meestal in het ziekenhuis, bij voorkeur in een gespecialiseerd centrum zoals Amsterdam UMC.
- **Onderhoudsbehandeling:** Na de intensieve fase wordt de patiënt overgezet op orale antibiotica, zoals trimethoprim-sulfamethoxazol, die meestal een langere periode (3 - 6 maanden) worden ingenomen om herhaling van de ziekte te voorkomen.

Preventie

Er zijn momenteel nog geen vaccins beschikbaar tegen melioidose. De beste manier om melioidose te voorkomen is door contact met besmette aarde of water te vermijden, vooral in risicogebieden. Dit betekent bijvoorbeeld het dragen van beschermende kleding en schoenen bij contact met aarde en water uit tropische gebieden.

Meer informatie

Voor meer informatie voor reizigers, zie ook de website van Het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadviesing (LCR): <https://lcr.nl/infectieziekten/8507>

Literatuur

1. Wiersinga WJ, Virk HS, Torres AG, Currie BJ, Peacock SJ, Dance DAB, Limmathurotsakul D. Melioidosis. Nat Rev Dis Primers. 2018 Feb 1;4:17107. doi: 10.1038/nrdp.2017.107.
2. Birnie E, Savelkoel J, Reubsaet F, Roelofs JJTH, Soetekouw R, Kolkman S, Cremers AL, Grobusch MP, Notermans DW, Wiersinga WJ; Dutch Melioidosis Study Group. Melioidosis in travelers: An analysis of Dutch melioidosis registry data 1985-2018. Travel Med Infect Dis. 2019 Nov-Dec;32:101461. doi: 10.1016/j.tmaid.2019.07.017.
3. Birnie E, Virk HS, Savelkoel J, Spijker R, Bertherat E, Dance DAB, Limmathurotsakul D, Devleeschauwer B, Haagsma JA, Wiersinga WJ. Global burden of melioidosis in 2015: a systematic review and data synthesis. Lancet Infect Dis. 2019 Aug;19(8):892-902. doi: 10.1016/S1473-3099(19)30157-4. Epub 2019 Jul 5. PMID: 31285144; PMCID: PMC6867904.
4. Sullivan RP, Marshall CS, Anstey NM, Ward L, Currie BJ. 2020 Review and revision of the 2015 Darwin melioidosis treatment guideline; paradigm drift not shift. PLoS Negl Trop Dis. 2020 Sep 28;14(9):e0008659. doi: 10.1371/journal.pntd.0008659